

ВЧИТЕЛЮ, З ЛЮБОВ'Ю

Алла ТАТАРЕНКО

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології
Львівського національного університету імені Івана Франка,
літературний критик, перекладач*

Про Володимира Андрійовича Моторного сказано і написано багато добрих слів. Інколи вони складаються в рядки присвячених йому поезій, інколи звучать як лунка проза, але завжди в них є тепло, радість, захоплення. Теплом дихають спогади про спільні роки навчання і творчого зростання, які виходять з-під пера колег-видатних вчених; радістю від зустрічі на життєвому шляху – записи науковців, письменників, митців; захопленням – слова колишніх студентів, вдячних учнів Професора.

На численній, “багатомовній” кафедрі слов'янської філології Львівського національного університету імені Івана Франка немає жодного викладача, працівника, аспіранта, який би не вчився у Володимира Андрійовича. Зрештою, багато хто з нас вчиться у нього й досі, незважаючи на давно заповнені й обміняні на дипломи залікові книжки. А вчитися є чому: постійній праці над собою, інтелектуальній зацікавленості, вмінню цінувати прекрасне, невтомній працелюбності, наполегливості, увазі до студентів. Високим взірцем для молодших колег є творча енергія Володимира Андрійовича, результатом якої є не лише його монографії, підручники, посібники, переклади, а й сотні, тисячі маленьких щоденних справ, які є зовсім не буденними. Це літературні вечори і концерти, цікавість до яких вивели його колишні студенти, любов до слов'янських культур, яку він плекає в майбутніх славістах, м'яка, ненав'язлива, справжня інтелігентність, яку дедалі рідше зустрічаємо у прагматичному світі.

Вплив особистості Володимира Андрійовича Моторного на формування кафедри слов'янської філології є дуже вагомим. Разом з Костянтином Костянтиновичем Трофимовичем він продовжив формування напрямків розвитку львівської славістики, і ці дві непересічні особистості, блискучі інтелектуали можуть бути прикладом того, як різні за темпераментом, манерою керівництва, дослідницькими пріоритетами вчені можуть спільно створити Ідею Кафедри і втілити її в життя. Дружба цих видатних вчених залишається для всіх нас прикладом світлих людських взаємин, збагачених плідною науковою співпрацею. Завдяки їхнім спільним зусиллям кафедра слов'янської філології ЛНУ імені Івана Франка стала осередком розвитку сорабістики: найбільшим у колишньому Радянському Союзі, а тепер – одним із найзначніших у Центральній і Східній Європі. Професор Моторний у сучасних непростих умовах підтримує традицію сорабістичних досліджень і гідно розвиває її.

Збірник наукових праць на пошану професора В. Моторного теж є свідченням впливу його непересічної особистості на інтелектуальний клімат української славістики. Зібрані у ньому розвідки знаних науковців і молодих вчених утворюють своєрідну мапу філологічної думки початку ХХІ століття. Широта проблематики, багатство дослідницьких методів, палітра національних культур, які в ній представлені – все це свідчить про нерозривний зв'язок професора В. Моторного з сучасною філологічною наукою, адже автори студій присвятили їх 80-річчю від дня народження львівського славіста. Серед них – чимало учнів Володимира Андрійовича, які впевнено

крокують своїми шляхами в науці, і в їхніх розвідках своєрідно й неповторно проростають зерна думки, ентузіазму, любові до прекрасного їхнього вчителя.

Невипадково широким є коло досліджуваних проблем: Володимир Андрійович Моторний – приклад вченого різноманітних наукових зацікавлень. У його бібліографії знаходимо розвідки з царини богемістики і словакістики, сорабістики і полоністики, болгаристики і сербістики. Невтомний популяризатор слов'янських літератур, професор наблизив до українських читачів твори багатьох чеських і серболужицьких письменників – не тільки як дослідник їхньої творчості, а й як перекладач, організатор публікацій їхніх творів, ініціатор і учасник літературних вечорів. Вміння захопити розповіддю про літературу (добре відоме студентам Професора) робить його передмови найкращою візитною карткою творів митців слова.

Легкість, з якою Володимир Андрійович говорить і пише про складні проблеми літературознавства, приваблює і зачаровує. Ерудит і інтелектуал, він є справжнім Естетом, який любовно дістає із скарбниці своїх знань факти, деталі, ідеї і укладає з них чудові мозаїки. Частина з них залишається в слові – у книжках, статтях, інтерв'ю. А інша частина надійно зберігається у пам'яті тих, хто хоч раз мав задоволення бути слухачем доповідей, лекцій, виступів Професора.

Особливо важливо зустріти таку людину в університетські роки, коли перед майбутніми філологами стоїть вибір одної з безлічі можливих стежок, яка веде до власного наукового шляху. Серед аспірантів і пошукувачів Володимира Андрійовича – богемісти і словакісти, полоністи і сорабісти, сербісти і кроатисти, літературознавці і лінгвісти. Енциклопедична широта знань дає йому змогу керувати роботами з найрізноманітнішою проблематикою, а демократичність у ставленні до молодших колег диктує повагу до їхнього вибору предмета наукових зацікавлень. Професор В. Моторний ніколи не нав'язує своєї думки, лише дає поради; допомагає йти тим шляхом, який приваблює неофіта від філології, адже енергія захоплення є могутнім двигуном, особливо у поєднанні з методикою наукового дослідження. Володимир Андрійович уміє зацікавити, заохотити до дослідження, підтримати порадою, заразити любов'ю, яку він сам відчуває до Слова.

“Авторитетний вчений, славіст широкого профілю, добре відомий у нашій країні і за її межами, завідувач кафедри слов'янської філології, срібноголовий патріарх філологічного факультету”, “один із провідних викладачів Львівського державного університету, популярний лектор, невтомний організатор науки” – так характеризують Володимира Андрійовича Моторного автори статей до Бібліографічного покажчика його праць (1999), видатні українські вчені професор Іван Оксентійович Денисюк і професор Марк Якович Гольберг. До цих масштабних характеристик, які окреслюють постать визначного славіста, додаю лише особисте свідчення: Володимир Андрійович Моторний визначив мою долю в науці, а таких, як я – чимало...

Дякуємо Вам за це, наш Професоре!